

стимулу. Для спорту використовуються енергійні треки, що підсилюють активність під час фізичних вправ або тренувань, інтенсивні ритми, особливо з жанрів електронної музики, хіп-хопу, рок-музики, допомагають спортсменам налаштуватися на фізичне навантаження. Вибір музики під час виходу на ринг або поле, що грає перед поєдинком, може підкреслювати настрій бійця або команди, задавати тон поєдинку, наприклад, бойова пісня або епічний саундтрек. Музика для релаксації – це композиції для медитації або йоги, які створюють заспокійливу атмосферу і допомагають знижувати рівень стресу. Інструментальна або класична музика використовується для покращення концентрації під час роботи або навчання, зменшуючи відволікання. Музика для свят – це святкові урочисті композиції, які створюють атмосферу радості і єднання під час спільних святкуваннях або заходів. Музика для бою – це військові марші, барабанні ритми, традиційні бойові пісні та сучасні мотиви. Усі ці форми музики виконують важливу психологічну функцію, впливаючи на емоційний стан учасників бою або тренування. Військові марші використовувалися у багатьох арміях для координації руху солдатів, а також для того, щоб надихати на мужність і рішучість перед боєм. В історії різних культур (наприклад, у спартанців, самураїв, українських козаків) ритми барабанів використовувалися для налаштування на бій, підтримки ритму руху та єдності підрозділів.

Висновки. Музика є багатофункціональним інструментом, який впливає на емоційний, когнітивний та соціальний розвиток особистості. Вона здатна полегшувати вираження емоцій, покращувати настрій, стимулювати творчі процеси та формувати ціннісні орієнтири. Завдяки своєму впливу на різні аспекти психічної діяльності, музика є незамінним елементом у житті людини та суспільства в цілому.

ЕКОЦИД ТА ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ: БІОЛОГІЧНИЙ, МЕДИЧНИЙ ТА СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТИ

Шерстяних П. С.

Науковий керівник: Садовніков О. К.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

polysher07@gmail.com

Вступ. Не зважаючи на те, що ще у другій половині XX століття було виявлено загрозливі наслідки недбалого ставлення до природи та вжито заходів, спрямованих на подолання екологічної кризи, проблема екоциду залишається актуальною. Людство продовжує безвідповідально використовувати природні

ресурси, завдаючи непоправної шкоди довкіллю. Екологічні катастрофи, забруднення й знищення природи, а також військові конфлікти стали загрозою не лише для навколишнього середовища, а й для людського життя.

Мета дослідження. Проаналізувати вплив екоциду на біосистему, здоров'я людини та суспільство, а також зробити спробу виявлення можливих рішень цієї проблеми задля підвищення рівня екологічної безпеки.

Матеріали та методи. Під час дослідження були використані праці експертів і науковців у галузі екології та права, законодавчі та правові акти України щодо охорони довкілля та відповідальності за дії, спрямовані на завдання шкоди, а також звіти Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) про наслідки забруднення довкілля для здоров'я людини. Порівняльний і системно-структурний аналіз міжнародної практики боротьби з екоцидом у різних країнах дав змогу застосувати метод аналогій. На його основі було проведено логіко-нормативний та функціональний аналіз правових рамок боротьби з екоцидом та відповідної практики в різних країнах.

Результати дослідження. Термін «екоцид» походить від грецького слова «oikos» – дім, оселя та латинського «caedere» – вбивати, знищувати. Він означає масове знищення або пошкодження природного середовища внаслідок свідомих чи безвідповідальних дій людини, що має руйнівні наслідки для здоров'я людей та згубний вплив на флору й фауну.

На сьогодні міжнародна спільнота активно обговорює можливість визнання екоциду як окремого злочину в міжнародному праві. Відкриті дискусії на тему екоциду розпочались у світовій практиці після початку використання США хімічних речовин «Agent Orange» під час війни у В'єтнамі (1961-1971 рр.). Саме тоді, у 1970 році, під час конференції у Вашингтоні щодо війни й національної відповідальності професор Артур Галстон вперше застосував термін «екоцид». У 1972 році шведський прем'єр-міністр Олаф Пальме на конференції ООН з проблем довкілля, що проходила у Стокгольмі, почав дискусію щодо захисту довкілля, завдяки чому термін «екоцид» увійшов в широке використання, науку та право. З того часу було визначено різні аспекти екоциду, а саме: біологічний, медичний та соціально-філософський.

Біологічний аспект включає: руйнування екосистем, що призводить до вимирання видів тварин і рослин, порушення природних циклів та деградації земель; забруднення води та повітря, що спричиняє загибель водних організмів; забруднення повітря, яке підвищує рівень захворюваності серед населення; токсичні речовини, які роблять ґрунт непридатним для сільського господарства; глобальне потепління, що спричиняє зміни клімату з усіма супутніми погодними явищами.

Медичний аспект відображає негативний вплив забрудненого довкілля на здоров'я людей: зростає частота алергічних захворювань; посилюються хвороби дихальної системи через забруднене повітря; збільшується кількість серцево-судинних захворювань через шкідливі викиди промисловості тощо. Все це підтверджується даними ВООЗ, згідно з якими щороку понад сім мільйонів людей помирають від: захворювань, пов'язаних із забрудненим повітрям; радіаційного отруєння під час аварій на атомних станціях; онкологічних захворювань, викликаних генетичними мутаціями через хімічне отруєння пестицидами; гормональних розладів і неврологічних захворювань, спричинених важкими металами та мікропластиком.

Соціально-філософський аспект підкреслює загрозу екоциду для майбутніх поколінь, адже наслідки цього явища можуть бути довготривалі й мати незворотний характер. Зрозуміло, що відповідальність за це покладається на держави та великі корпорації, які часто, керуючись короткостроковими економічними інтересами, ігнорують глобальні наслідки.

Для виправлення такого загрозливого становища слід визнати, що правове регулювання залишається недостатнім, оскільки не всі країни прийняли закони, що визначають екоцид як злочин, а міжнародні механізми відповідальності ще не сформовані повною мірою. До того ж саме поняття «екоцид» поки що не закріплене в міжнародному праві як окремий злочин. Тільки низка країн, зокрема й Україна, визнали екоцид кримінально караним діянням та встановили юридичну відповідальність за його вчинення. За ст. 441 Кримінального кодексу України «екоцид – масове знищення рослинного або тваринного світу, отруєння атмосфери або водних ресурсів, а також вчинення інших дій, що можуть спричинити екологічну катастрофу, – караються позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років».

Висновки. Екоцид – це не тільки загроза для навколишнього середовища, а й глобальна проблема для всього населення планети. Він має масштабні наслідки для біосфери, здоров'я й життя людей та загалом суспільства, може призвести до вимушеної неконтрольованої міграції, втрати традиційного способу життя та навіть вимирання певних спільнот.

Для запобігання екоциду необхідно офіційно визнати його злочином на рівні міжнародного законодавства. Це допоможе посилити охорону та відновлення природного середовища. Зупинивши таким чином знищення природи, ми зможемо захистити наше майбутнє. Лише спільні зусилля держав світової спільноти зможуть забезпечити успіх у цій боротьбі.